

(Политика, 29. и 30.08.2009)

На почетку интервјуа с Борисом Тадићем, председником Србије, говоримо о опстанку Владе Србије.

Може ли влада да опстане ако не прође Закон о информисању?

Верујем да ова влада може и треба да опстане, пре свега због улоге коју има а то је да минимизује штете настале светском финансијском кризом и да одржи један стабилан политички систем у Србији. Земље које се суочавају током кризе са изборима апсолутно нису у ситуацији да доносе мере које су веома важне да би се кроз ово тешко време прошло без великих привредних оштећења.

Ви јесте симбол коалиције која је направила владу. Да ли се вама чини да чланице те коалиције понекад показују велику количину себичности?

Није нека новост у српској политици да се тежиште ставља на партикуларне а не на опште интересе. То је хроничан проблем који прати српску политику у последња два века. До сада смо увек успели да превазиђемо ту тензију између партикуларног и општег интереса, у корист општег интереса. Ја верујем да ћемо то и овај пут успети да урадимо иако нема никакве дилеме да ће се та хронична бољка српске политике увек појављивати када год наступи нека разлика у мишљењима или неки проблем који треба решавати до краја мандата ове владе.

Када је председник Борис Тадић рекао: „Е, ово је превршило сваку меру. ’Ајмо ми на изборе да решимо све ове себичлуке”?

Када бих знао да избори решавају проблем – то бих предложио. Много већи проблем је у

Пише: Борис Тадић
субота, 29 август 2009 22:14

чињеници да избори ништа не решавају. Прво, највећи изазов са којим се ми данас суочавамо јесте економска криза, чије порекло су велике светске економије која погађа и Србију као и све остале мале земље са кудикамо већим интензитетом него изворишта светске економске кризе. Друго, не постоји неограничен број мера којима се одговара на светску кризу. Тај број је и те како сасвим лимитиран. Треће, међу опозиционим странкама не постоји ниједна која нуди било шта ново мада оне и не могу да понуде било шта ново, јер ни у свету не нуде ништа ново. Не верујем да би избори допринели већем политичком јединству, већ бисмо само имали прегруписавање на политичкој сцени и стратешки циљеви не би могли да се промене јер доношење сваког другог стратешког циља у односу на чланство у ЕУ било би контрапродуктивно, и некорисно за ову земљу и грађане који у њој живе.

Ако ми поставите питање да ли сви у Србији желе демократију, али и председника који у одређеном тренутку лупи о сто, што не иде често једно са другим, одговарам да нема никакве дилеме да и ја као председник Републике имам црвене линије које не дозвољавам да се пређу и оне до сада нису пређене, а да ли ће се то десити у будућности, видећемо. Када се то деси, ја ћу, наравно, реаговати као што сам реаговао и у прошлости. Подсећам вас на захтеве и уцене које сам имао од претходног премијера пред изборе, или неких других опозиционих странака, када сам рекао: то су црвене линије. Иначе, трудим се да будем толерантан, да не изигравам неког аутократу у Србији, макар ме за то врло упорно и систематски оптуживали неки опозициони лидери.

Како сарађујете са министром Динкићем?

О већини централних питања развоја Србије немамо никакву разлику. Одличну сарадњу имамо у Савету за инфраструктуру, око европских интеграција, не постоји ниједна тачка о којој имамо различиту политику. Имали смо различите ставове када је у питању потписивање споразума са руским партнером око приватизације НИС-а. Значи, то потврђује да има и разлика међу нама, али ми у сарадњи никада нисмо имали суштински проблем и верујем да тако може да остане и у будућности.

С правом или не, Динкић се сматра дежурним рушиоцем владе?

Не доживљавам га као рушиоца влада. Да је тако не бих ни направили заједно коалицију. Међутим, с времена на време постоје различита становишта која имамо али се она демократски продискутују. Ја не намећем својим партнерима какви ће бити

закључци и какво ће им бити политичко понашање. Увек покушавам да аргументацијом дођем до одређеног решења. То је кудикамо тежи пут и он захтева много енергије али сам дубоко уверен да на тај начин можемо да испостављамо демократске вредности у нашем друштву.

У прошлости, председници Србије то нису чинили и трудим се да водим једну другачију нову политику. То важи и за политичке представнике Срба у региону. Нико не намећем шта треба да чини, кажем своје мишљење и покушавам увек да убедим оне са којима радим на заједничкој ствари, којим путем треба да идемо.

У „Политици” један од аналитичара је изнео став да ако Динкић сада не буде рушио владу, онда ће то урадити у новембру када буде направио своју нову странку региона?

Нико у Србији данас нема потенцијал да стварањем нове странке обори владу. Данас ниједна странка у опозицији, ниједна странка која је у процесу формирања, нема потенцијал да на новим изборима направи неку превагу у односу на доминантне политичке снаге које данас чине Владу Србије.

Значи, не припремате неку замену за Динкића?

Не. Ја када почнем да радим са неким у политици, верујем у константност и доследност и верујем у истрајност на заједничком пројекту. Ако у спољнополитичком смислу увек трагам за алтернативним решењима, на унутрашњем политичком плану покушавам да имам константне сараднике.

Да ли то значи да нећете имати неку ближу сарадњу са ЛДП-ом који је неколико пута до сада помогао влади?

Имамо изузетно добру сарадњу са ЛДП-ом и морам да кажем да моји разговори са председником ЛДП-а такође говоре о приближавању ставова о битним стратегијским питањима. Не мислим да је и ЛДП у овом тренутку уопште заинтересован да замени Г 17

плус у влади али је заинтересован, дошао сам до тог закључка у разговору са Чедомиром Јовановићем, за реализацију стратешких циљева ове земље, њено чланство у ЕУ, вредносне промена српског политичког друштва, нормализацију медијског простора, привлачење страних инвестиција, реформа правосудног система. То су све важне области које захтевају значајне реформе и ту нема великих разлика.

У новембру сте у интервјуу за „Политику” рекли да је могућа сарадња са напредњацима на локалном нивоу. Да ли је сада време да кажете да је могућа сарадња и на републичком нивоу?

Српска напредна странка је странка која је скоро настала и још није до краја артикулисала своју политику, што је и разумљиво зато што жели да прошири политички простор властитога утицаја. Сматрам веома значајним то што је странка рекла да у њеним политичким приоритетима није само одбрана интегритета на Косову и Метохији, већ и учлањење Србије у ЕУ. То је један значајан политички искорак који је одмах нашао рефлексију у европским земљама, међу европским институцијама. Мислим да је то веома корисно да се у Србији успоставити национални консензус шта су централни политички циљеви. Ја ценим тај искорак Српске напредне странке. С друге стране, то је и даље странка која с времена на време кокетира са старом политиком, и за мене може бити веома важно да та странка дефинише властиту политику у наредном периоду.

Али, овог тренутка не видим да ни у Српској напредној странци, нити Демократској странци постоји интерес да се формира заједничка влада. Напротив, видим да су те две странке у ствари главни конкуренти за, да тако кажем, место доминантне политичке снаге у Србији што у крајњем случају може довести и до стабилизације српског политичког друштва.

О којим је конкретно пословима било речи у Кини?

За њих се данас боре сви у свету и важна околност је да је формулисана нова доктрина у кинеској економској политици, доктрина одласка у друге земље. Заједничка изјава председника Ху Ђинтаоа и моја о стратегијском партнерству чини кудикамо вероватније кинеске инвестиције у српској економији. Једна од конкретних последица овог путовања је споразум чији је део мост који спаја две обале Дунава у Београду и верујем да ћемо већ следеће године отпочети радове. Важан посао је и изградња бесцаринске индустријске зоне и новог лучког капацитета и видим да је на тај предлог било

Пише: Борис Тадић
субота, 29 август 2009 22:14

различитих коментара у јавности. Идеја је једноставна – да се наши споразуми о слободној трговини са ЕУ, земљама ЦЕФТ-а, Русијом и Турском на неки начин, не само када су кинески партнери, него и сви остали, искористе како би производња у Србији могла да буде пласирана на та тржишта од осамсто милиона становника. Верујем да и кинески партнери, као и многи други у свету, јесу изузетно заинтересовани за тај потенцијал. Јер, само Србија има склопљене уговоре о таквим трговинским односима са земљама у којима живи осамсто милиона становника.

На економским форумима у Пекингу и у Шангају наши привредници су ми и гарантовали да ће у октобру или новембру прве кинеске инвестиције угледали светло дана у Србији. Ја сам рекао да ћу доћи да отворим те нове производне погоне ако је то истина и надам се да ће тако и бити.

Зна ли се о каквим инвестицијама је реч?

О производњи беле технике, што би било изузетно корисно јер би смањила наш спољнотрговински дефицит. И било би веома значајно да се обнови производња, на пример, телевизора у Србији или расхладних уређаја.

Колико су тачне тврдње да су Кинези изузетно тврди преговарачи и да о пословима разговарају само по систему узми или остави?

Кина је земља која на деликатан начин води разговоре и не наступа уцењивачки. Али, када дође до реализације онда се иза тих договорених принципа стоји. Ми до изјаве о стратешком партнерству нисмо дошли током нашег боравка у Кини, већ је та изјава припремана последњих четири године. Ја сам три пута био у посети Кини у последње четири године и сваки пут смо ишли корак даље. Оно што је важно да се зна у нашој јавности јесте да принципи које смо председник Ху Ђинтао и ја дефинисали подразумевају да све што чинимо чинимо на обострану корист.

Како се може дефинисати место Кине у спољнополитичкој стратегији Србије?

Пише: Борис Тадић
субота, 29 август 2009 22:14

Наша земља сада има четири стуба спољне политике – ЕУ, САД, Русија и Кина. С Кином Србија има вишедеценијско пријатељство. Имамо изузетно добру сарадњу с кинеским Министарством спољних послова у УН на тему Косова и Метохије. Кина је, подсећам вас, дала свој поднесак Међународном суду правде где је случај Косова на разматрању и постоји велика могућност да Кина и учествује у дебати.

Нема никакве дилеме да у годинама и деценијама које долазе Кина долази на челно место у светској економији и с таквом земљом је по дефиницији корисно имати стратегијско партнерство. Само мали број држава има такве односе с Кином. То су Јужна Африка, САД и ЕУ као целина. Верујем да би и многе друге земље желеле такав статус. Истовремено, Кина је и једна од највећих светских сила. Без снажног индустријског и привредног развоја Кине нема просто никакве шансе да се светска економија опорави. Добрим делом и америчка економија данас зависи од кинеског става и кинеске позиције, ЕУ такође. Кина је технолошки изузетно динамична земља, она је данас један од лидера космичких истраживања, али не морамо да идемо баш у свемир да бисмо били свесни технолошких капацитета Кине. Довољно је само провозати се возом на магнетну левитацију, који постиже 500 километара на сат, који се налази у Шангају, и видети колико је Кина искорачила у једно сасвим ново технолошко време.

Када је реч о четири стуба спољне политике, постоји ли неки редослед приоритета, нарочито у односу на ЕУ, пошто смо географски у Европи?

Најважније је да Србија постане чланица ЕУ. И то је политички циљ који је непроменљив. Веома је важно рећи – остала стратегијска партнерства не ометају постизање тог циља и зато сам изузетно задовољан да је управо у разговорима с председником Ху Ђинтаом изричито наглашено да је интерес Кине да Србија што пре постане чланица ЕУ, а исти такав став имају и Русија и САД.

Како коментаришете примедбе да се Србија све више окреће истоку?

Сваки такав коментар је потпуно промашена тема. Ове године ишао сам у званичну посету Француској и Шпанији, које су недвосмислено европске земље, а после тога сам ишао и међу несврстане, па Србија није отишла у несврстане. Састао сам се с потпредседником САД Џозефом Бајденом, долази нам председник Русије Дмитриј Медведев, сасвим сигурно ћу у Њујорку срести и председника Барака Обаму.

Када?

Сигурно током заседања Генералне скупштине. То неће бити званични разговори, већ ће бити радни разговор и то је ја мислим добро за Србију.

Лидер СНС-а Александар Вучић каже да он боље стоји у свим земљама о којима говорите?

Мени је драго да је тако и било би добро да имамо што више политичких лидера у Србији који имају добру комуникацију с представницима челних држава света јер веома бих волео када бих могао тај посао још с неким да поделим. То би било корисно за Србију и ја очекујем конкретан допринос и од Српске напредне странке, што пре. Очекујем од СНП-а, ако има тако добру комуникацију, да у наредних неколико месеци или годину дана донесе што више уговора и да се отворе нова радна места.

Спекулише се да ће долазак руског председника Дмитрија Медведева бити пропраћен и демонстрацијама Срба с Космета?

То би најнекорисније било за Србе са севера Космета, за српске интересе у нашој покрајини КиМ. Ово је слободна земља и свако ко има потребу да демонстрира своје незадовољство, то може да уради, у складу са законом и на начин да друге не омета и да не урушава кредибилитет и углед земље.

Како тумачите најновију изјаву руског премијера Путина да су с морално-етичког становишта поређена Косова с Јужном Осетијом и Абхазијом, оправдана? Да ли је то наговештај редефинисања руског става у односу на КиМ?

Прочитао сам интерпретацију те изјаве у медијима. Оно што је најважније за Србију јесте да ми имамо непрекидно и директно комуникацију са институцијама Русије и да се руска политика према Косову и међународним мултилатералним институцијама не мења. Биће

прилике да то још једном потврдимо током боравка председника Медведева у Србији. Оваква једна изјава може бити стављена у контекст односа са САД и политичких потеза које су САД повлачиле у последње две године, а никако у контекст односа према Србији, односно према Косову.

Србија се све снажније ангажује у Покрету несврстаних. Да ли је реч о настојању да се ревитализује улога некадашње СФРЈ у том покрету или, напротив, прагматичној потреби да се побољшају односи?

Ми немамо намеру да постанемо чланица Покрета несврстаних, покрета који и сам потребује да буде реформисан. С друге стране, веже нас дубоко пријатељство са многим несврстаним земљама. Сви рационални разлози нас воде ка томе да сарађујемо с Покретом несврстаних. Због тога смо и предложили обележавање 50. годишњице несврстаних у Београду. Мој предлог на последњем самиту несврстаних упућен представницима земаља бивше Југославије јесте да се обнове оне индустрије које су биле дислоциране у различитим југословенским републикама, а ту пре свега мислим на одбрамбену индустрију и на грађевински сектор јер тиме подижемо вероватноћу успеха наших компанија на тендерима у земљама несврстаног света.

О Ирану је овде било доста спора. Нисмо се придружили осудама Ирана у УН и нисмо подржали став да се надокнади имовина жртвама холокауста.

Мислим да се ни једно ни друго питање не дотиче наше сарадње с Покретом несврстаних и мислим да ће тако бити и у будућности. Што се тиче обештећења Јеврејима, жртвама холокауста, то питање је имало само правно-технички проблем зато што Србија није донела закон о реституцији. Правно тумачење владе јесте било да треба завршити све припреме за доношење закона о реституцији а онда, као и све остале земље, потписати ту изјаву о жртвама холокауста.

Да ли се налазимо у периоду у коме Србија дефинише своју нову спољно-политичку позицију и да ли се то приводи крају, или смо на почетку?

Сматрам да је данас Србија заокружила своју спољно-политичку доктрину. На почетку 21. века свет је доживео две значајне промене. Прво смо имали недвосмислену

Не мислим да је ЛДП заинтересован да замени Г 17 плус у Влади

Пише: Борис Тадић
субота, 29 август 2009 22:14

доминацију САД и заокруживање економског простора ЕУ и појаву нове европске валуте. Друга измена је дошла после светске финансијске кризе када је Кина потпуно јасно наступила као будући светски економски лидер. Те чињенице Србија мора да узме у обзир и тако креира своју спољну политику. У међувремену, Русија је пре настанка светске економске кризе због раста цена нафте и земног гаса обновила своје економске и спољнополитичке потенцијале и била велики пријатељ у подршци Србији у одбрани интегритета наше земље на КиМ што нас је недвосмислено водило у посебно блиске односе с Русијом, поред историјског пријатељства. Када све то узмемо у обзир, потпуно је логично да Србија има четири стуба спољне политике, које смо сада дефинисали: ЕУ, Русија, САД и Кина и мислим да ће то у дужем периоду бити основа доктрина спољне политике наше земље. А да се ниједног тренутка не сме смести са ума да Србија као свој централни политички циљ поставља чланство у Европској унији.

(Разговарали **Драган Бујошевић** и **Драган Јанић**)